

Proqramla bağlı sual və təkliflərinizi r.aliyev@csc.gov.az ünvanına göndərməyinizi xahiş edirik.

İNFORMASIYA TEXNOLOGİYALARI ÜZRƏ PROQRAM (5-ci təsnifat inzibati vəzifələr üzrə)

İnformasiya

İnformasiya anlayışı. İnformasiyanın növləri və təqdim olunma formaları. İnformasiyanın emalı. İnformasiyanın kodlaşdırılması. İnformasiyanın ölçü vahidləri. İnformasiya texnologiyaları və onların növləri. İnformasiya prosesləri.

Fərdi kompüterlər

Fərdi kompüterin növləri, quruluşu və iş prinsipi. Fərdi kompüterin əsas qurğuları və onların təyinatı. Yaddaş qurğuları. Periferiya qurğuları (printer, skaner və s.), onların təyinatı.

Fərdi kompüterlərin proqram təminatı

Sistem və tətbiqi proqram təminatı. Sistem proqram təminatının elementləri: əməliyyat sistemləri, xidməti proqramlar, arxivatorlar, antiviruslar və s. Tətbiqi proqram təminatının elementləri: mətn prosessorları, cədvəl prosessorları, elektron təqdimat proqramları, verilənlər bazasını idarəetmə sistemləri, şəbəkə proqramları və s. Piratçılıq. Elektron təhlükəsizlik.

Windows 7 əməliyyat sistemi (ingilis dilində interfeys)

Əməliyyat sisteminin tərkib hissələri, əsas anlayışları. Sistemin əsas obyektləri. Sistemin qrafik istifadəçi interfeysi. İş masası. İdarəetmə paneli. Sistemin əsas və kontekst menyusu. Qısayol (shortcut). Düymələrin kombinasiyaları. Disklər, qovluqlar və fayllar, onlar üzərində əməliyyatlar. Pəncərə tipləri, onların quruluşu və təyinatı. Ümumi təyinatlı standart proqramlar. Mübadilə buferi. Resurslardan istifadə hüquqları.

Microsoft Office Word2007 (ingilis dilində interfeys)

Sənəd, onun quruluşu. Sənədin yaradılması, saxlanması, çapı və mühafizəsi. Səhifə, onun quruluşu. Mətnin daxil edilməsi və redaktə edilməsi. Mətn fraqmentləri ilə iş. Mətnin tərtibatı. Mətdə orfoqrafik səhvlərin yoxlanılması. Abzaslarla iş. Cədvəl, onun tərtibatı. Düymələrin kombinasiyaları. Obyektlər. Qrafik imkanlar. Menyü. Nişanlanmış (bullet) və nömrələnmiş siyahılar, onların tərtibatı. Səhifələrin nömrələnməsi.

Microsoft Office Excel 2007 (ingilis dilində interfeys)

İş kitabı, onun quruluşu. İş kitabının yaradılması, saxlanması, çapı və mühafizəsi. İş vərəqi, onun quruluşu. İş vərəqləri üzərində icra olunan əməliyyatlar. Düymələrin kombinasiyaları. Obyektlər. Qrafik imkanlar. Diaqramların qurulması. Düsturlar, funksiyalar və onlardan istifadə qaydaları. Verilənlərin tipləri. Xanaların və cədvəlin tərtibatı. Menyü. Süzgeç, çeşidləmə (sorting).

Microsoft Office PowerPoint 2007 (ingilis dilində interfeys)

Təqdimat, onun quruluşu. Təqdimatın yaradılması, saxlanması, çapı və mühafizəsi. Şablonlar. Slaydlarla iş. Mətnin tərtibatı. Obyektlər. Qrafik imkanlar. Cədvəllərlə iş. Slaydların canlandırılması (animation). Təqdimatların nümayişi. Menyü. Nişanlanmış (bullet) və nömrələnmiş siyahılar, onların tərtibatı.

Microsoft Office Access 2007 (ingilis dilində interfeys)

Verilənlər bazası, onun quruluşu. Verilənlər bazasının yaradılması, mühafizəsi. Cədvəllərin tərtib edilməsi. Sahələr. Verilənlərin tipləri və onlarla işləmə qaydaları. Formaların hazırlanması. Sorğuların hazırlanması. Hesabatların hazırlanması və çapı. Verilənlərin daxil edilməsi, axtarışı, silinməsi, çeşidlənməsi (sorting).

Kompüter şəbəkələri

Şəbəkə növləri. Əsas şəbəkə qurğuları. İnformasiya təhlükəsizliyi. Şəbəkədə informasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üsulları və vasitələri. Lokal şəbəkənin əsas anlayışları. Lokal şəbəkələrin tətbiq sahələri. Lokal şəbəkənin idarə edilməsi. Şəbəkə resurslarından istifadə. Qlobal şəbəkələr.

İnternet

İnternet şəbəkəsinə qoşulma üsulları və vasitələri. WWW xidməti. Əsas anlayışlar: hiper-mətn, hiper-keçid, veb-səhifə, veb-sayt, URL ünvan, domen adı, protokol (HTTP, FTP, SMTP, POP3 və s.). Veb-bələdçi. Elektron poçt. Telekonfrans. Ani məlumat mübadiləsi (Instant Messaging). İnformasiya axtarışı sistemləri. Sosial şəbəkələr. Azərbaycan Respublikasının dövlət və bələdiyyə orqanlarının internet saytları.

İnformasiya cəmiyyəti

İnformasiya cəmiyyəti anlayışı. İnformasiya cəmiyyətinə aid əsas beynəlxalq sənədlər. Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin qurulması istiqamətində dövlət siyasəti, bu sahədə həyata keçirilən dövlət proqramları. İnformasiya cəmiyyətinin inkişafının qiymətləndirilməsi üsulları, indikatorlar. İnformasiya fəzaları. İnformasiya resursları. İnformasiya inqilabları. İnformasiya mədəniyyəti.

Elektron dövlət

Elektron dövlət anlayışı. Elektron dövlətin elementləri. Elektron dövlətin qurulması istiqamətində beynəlxalq təcrübə. Elektron imza və elektron sənəd. Elektron sənəd dövriyyəsi. Azərbaycan Respublikasında elektron dövlətin qurulması istiqamətində həyata keçirilən dövlət siyasəti. Elektron Azərbaycan. "Elektron hökumət" portalı.

Ədəbiyyat:

1. İ.C. Sadiqov, R.Ə. Mahmudzadə, N.R. İsayeva "İnformatika – ümumtəhsil məktəblərinin 6-cı sinfi üçün dərslik" – Bakı, "Bakınəşr", 2013, 96 səh.
2. İ.C. Sadiqov, R.Ə. Mahmudzadə, N.R. İsayeva "İnformatika – ümumtəhsil məktəblərinin 8-ci sinfi üçün dərslik" – Bakı, "Bakınəşr", 2008, 128 səh.
3. İ.C. Sadiqov, R.Ə. Mahmudzadə, N.R. İsayeva "İnformatika – ümumtəhsil məktəblərinin 9-cu sinfi üçün dərslik" – Bakı, "Bakınəşr", 2008, 128 səh.
4. İ.C. Sadiqov, R.Ə. Mahmudzadə, N.R. İsayeva "İnformatika – 10-cu sinif. Ümumtəhsil məktəbləri üçün dərslik" – Bakı, "Bakınəşr", 2009, 128 səh.
5. Sadiqov İ.C., Mahmudzadə R.Ə., İsayeva N.R. "İnformatika – 11-ci sinif. Ümumtəhsil məktəbləri üçün dərslik" – Bakı, "Bakınəşr", 2009, 128 səh.
6. N.Ə. Quliyev, Z.Ə. Şamilov "İnformatika", Bakı, 2013.
7. E.T Vəlizadə, Z.M. Əmirov "Microsoft Office 2007 paketi", Bakı, "Şərq-Qərb", 2012, 756 səh.
8. M.Z. Əhmədov, A.B.Mahmudov, M.N. Əlizadə, İ.K. Musayev "Windows 7", Bakı, "Səda", 2013, 272 səh.
9. Ə.Mətləb, L.Vaqif, Ə.Sabirə "Microsoft Word 2007", Bakı, 2012, 231 səh.
10. Ə.Mətləb, S.Ətibar, V.Gülmira "Microsoft Excel 2007", Bakı, 2012, 199 səh.
11. N.Ə. Quliyev "Elektron imza, elektron kommərsiya", (İnformatika), Bakı, 2008.
12. O.Gündüz "İnternet - Azərbaycan internet resursları", Bakı, 2010, 416 səh.
13. M.N.Əlizadə, E.V.Seyidzadə, A.B.Babayev "Kompüter və hesablama sistemlərinin arxitekturası", Bakı, Səda, 2011
14. Ə.M. Abbasov, M.N.Əlizadə, E.V.Seyidzadə, M.Ə.Salmanova "İnformatika və kompüterləşmənin əsasları", Bakı, 2006
15. Н.Д.Угринович "Информатика и ИКТ", Москва БИНОМ. Лаборатория знаний, 2008
16. "Uşaqlar üçün ensiklopediya. İnformatika", Bakı, "Şərq-Qərb", 2008, 616 səh.
17. A.Y. Əliyev "İnformatika və proqramlaşdırma", Bakı, "Mütərcim", 2008, 404 səh.
18. Ə.Ə. Əliyev, A.Y. Əliyev, C.K. Kazımov "İnformatikanın əsasları", Bakı, Mütərcim, 2008, 298 səh.
19. T. İbrahim-zadə, Y. Sərdarov "Kompüter şəbəkələrinin əsasları və proqram təminatı" – Bakı, 2008
20. İ.C. Calallı "Kompüter. Bunu öyrənməyə nə var kil!" – Bakı, "NURLAR", 2008, 384 səh.
21. O.Gündüz, Q.Əfəndiyev, N. Rüstəmov "Kompüter. İnformasiya texnologiyalarının əsasları" – Bakı, 2006, 304 səh.
22. O.Gündüz "Jurnalistlər üçün informasiya texnologiyaları" – Bakı, 2009, 104 səh.
23. A.B. Babayev, E.V. Seyidzadə "Fərdi kompüterlərin element vasitələri və periferiya qurğuları", Bakı, Qafqaz Universiteti nəşrləri, 2008
24. S.Q. Kərimov, S.B. Həbibullayev, T.İ. İbrahimzadə "İnformatika", Ali məktəb tələbələri üçün dərslik, Bakı, 2010
25. [Əliquliyev R.M., Valehov C.F., Mahmudov R.Ş. İnternet-jurnalistikanın formalaşmasının bəzi aspektləri – Bakı, 2008, "İnformasiya texnologiyaları", 32 səh.](#)
26. [Əliquliyev R.M., Mahmudova R.Ş. İnformasiya mədəniyyəti: mahiyyəti, formalaşdırılması problemləri və həlli yolları. – Bakı, 2008, Bakı Universitetinin Xəbərləri. Sosial-siyasi elmlər seriyası. № 1. səh.137-145.](#)
27. [Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi. İnformasiya cəmiyyətinin 100 əsas anlayışı. – Bakı, 2008.](#)
28. [Окинавская Хартия глобального информационного общества](#)
29. [F.F. Yusifov "İnformasiya cəmiyyətinin monitoringi: mövcud problemlər və onların həlli yolları", "İnformasiya cəmiyyəti problemləri", №2, 2010](#)
30. [M.Ş. Hacırahimova "Elektron dövlət mühitində sənəd dövriyyəsi sistemlərinin aktual problemləri və həll yolları", "İnformasiya cəmiyyəti problemləri", №2, 2010](#)
31. [R.M.Əliquliyev, F.F Yusifov "Elektron dövlətin formalaşmasının bəzi aktual elmi-nəzəri problemləri və həll perspektivləri", "İnformasiya cəmiyyəti problemləri", 2014, №2, 3-13](#)
32. [UNITED NATIONS E-GOVERNMENT SURVEY 2014, World e-government rankings](#)
33. ["Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu](#)
34. ["Elektron hökumət portalı haqqında Əsasnamə", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 5 fevral 2013-cü il tarixli 813 №-li Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir.](#)
35. ["İdarələrarası elektron sənəd dövriyyəsi sistemi haqqında Əsasnamə", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 sentyabr 2012-ci il tarixli 692 №-li Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir.](#)
36. ["Dövlət orqanlarının internet informasiya ehtiyatlarının yaradılmasına və idarə edilməsinə dair Tələblər", Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 4 sentyabr 2012-ci iltarixli 189 №-li Qərarı ilə təsdiq edilmişdir.](#)
37. ["Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair 2014–2020-ci illər üçün Milli Strategiya", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2 aprel 2014-cü il tarixli 359 №-li Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir.](#)
38. MS Office-in tətbiqi proqramları ilə bağlı rəsmi mənbə: <http://office.microsoft.com/en-001/support/getting-started-with-microsoft-office-2007-FX010105508.aspx>
39. www.informatik.az
40. "İnformasiya cəmiyyəti" jurnalı – www.jpis.az

Qeydlər:

- Ədəbiyyat siyahısında göstərilən 33–37-ci hüquqi sənədləri burdan yükləmək mümkün olamıqda, www.e-qanun.az saytından əldə etmək olar.
- İnformatika programına daxil olan mövzular yeni olduğu və bu sahəyə aid Azərbaycan dilində ədəbiyyat azlığı təşkil etdiyi üçün, təqdim edilmiş ədəbiyyatla yanaşı xarici dillərdə olan internet resurslarından da istifadə etməyi tövsiyə edirik.